

Summary

In the eastern part of the 'Svárov' field (Měrovice nad Hanou cadastral area, Přerov District), several settlement features belonging to the Bell Beaker culture were investigated (Fig. 10), some of which contained relatively rich assemblages of pottery and bone industry.

Miroslav Popelka, Martin Paulus

Měrovice nad Hanou (okr. Přerov)

„Za Hřbitovem“.

Kultura zvoncovitých pohárů. Pohřebiště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. AMČR: M-202505402.

Lokalizace: WGS-84: 49.3456258N, 17.2411703E

Od léta do podzimu roku 2025 proběhl v souvislosti s modernizací trati Brno–Přerov (stavba č. 4) záchranný archeologický výzkum v lokalitě č. 7 na katastru obce Měrovice nad Hanou. Lokalita leží v poloze „Za Hřbitovem“ na jihozápadním až jižním svahu klesajícím k inundačnímu terénu mezi Hraničním, Měrovickým a Tvorovickým potokem. V průběhu výzkumu zde bylo zdokumentováno více než 500 zahloubených archeologických objektů (viz také oddíly Neolit, Doba bronzová a Doba římská a stěhování národů), které tvoří rozsáhlý soubor sídlištních, pohřebních a výrobních situací.

Prozkoumány byly tři kostrové hroby s jedinci ve skrčené poloze na levém či pravém boku, orientovanými ve směru S–J (hlavou k severu či jihu; obr. 11).

Obr. 11. Měrovice nad Hanou – „Za Hřbitovem“. Fotografická dokumentace hrobu kultury zvoncovitých pohárů. Foto M. Hanšut.

Fig. 11. Měrovice nad Hanou – „Za Hřbitovem“. Photographic documentation of a Bell Beaker culture grave. Photo by M. Hanšut.

Dva pohřby byly předběžně určeny jako mužské a jeden jako ženský. Přestože zásypy hrobových jam byly ve většině případů chudé na movitý inventář, tvar hrobových jam a analogie v orientaci umožňují situace předběžně zařadit do pozdního eneolitu, ke kultuře zvoncovitých pohárů. Zařazení podporuje i nález typického bohatě zdobeného zvoncovitého poháru v jednom z hrobů. Kosterní materiál bude následně antropologicky vyhodnocen. V době přípravy článku probíhalo zpracování materiálu.

Literatura

AMČR: Záznam M-202505402 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202505402>.

Summary

During a rescue excavation carried out in 2025 in the 'Za Hřbitovem' field (Měrovice nad Hanou cadastral area, Přerov District), more than 500 features dating from the Neolithic to the Roman period were discovered. Three inhumation burials from this site with individuals in a crouched position were dated to the Late Eneolithic Bell Beaker culture (Fig. 11). This dating is supported by the characteristic orientation of the grave pits and the discovery of a typical decorated beaker.

Michael Hanšut, Miroslav Popelka, Martin Paulus

Němčice nad Hanou (okr. Prostějov)

„Nadloučí“.

Kultura zvoncovitých pohárů. Pohřební areál. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. AMČR: M-202501911.

Lokalizace: WGS-84: 49.3474167N, 17.2113333E; 49.3468056N, 17.2114167E; 49.3467222N, 17.2125833E; 49.3469444N, 17.2129167E; 49.3465833N, 17.2158889E; 49.3466389N, 17.2178333E; 49.3465000N, 17.2228056E; 49.3464444N, 17.2279722E; 49.3471944N, 17.2301944E; 49.3476111N, 17.2143056E; 49.3473333N, 17.2140278E

V roce 2025 proběhl na katastru města Němčice nad Hanou v trati „Nadloučí“ záchranný archeologický výzkum související s modernizací trati Brno–Přerov, 4. stavba Nezamyslice–Kojetín. Naleziště značené jako lokalita č. 6, žel. km 65,100–66,450, je situováno severovýchodním směrem od centra města v mírně zvlněném terénu, severním a východním směrem ji obtéká Hraniční potok, jižně říčka Haná a bezejmenná zdrojnice. Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí 200–230 m.

Díky záchrannému archeologickému výzkumu byla prozkoumána polykulturní lokalita s 528 sídlištními objekty, které můžeme datovat do období kultury moravské malované keramiky, kulovitých amfor a únětické kultury, a také s pohřby příslušejícími ke kultuře zvoncovitých pohárů, únětické, slezskoplatěnické kultuře a ranému středověku (viz oddíly Neolit, Doba bronzová, Doba železná, Středověk a novověk).

Na lokalitě převažovaly kostrové hroby patřící kultuře zvoncovitých pohárů (cca 22 hrobů). Zemřelí byli do hrobové jámy uloženi ve skrčené poloze – ženy na pravém boku a muži na levém (obr. 12, 13). V menší míře se zde objevily i pohřby dětí. Hrobová výbava byla vázaná na pohlaví jedince, u obou se objevují keramické nádoby – misky nebo džbánky, nebo oboje, v počtu až sedm kusů; dále zvířecí kosti, které byly uloženy v mise. V ženských hrobech byly objeveny knoflíky s V-vrtáním (H15), kostěný knoflík (H34) a zlomek měděného drátku (H34), v mužských hrobech pak šipky (H6, H23, H35), štípaná a broušená (H37) industrie nebo nátepní destička (H35).

Obr. 12. Němčice nad Hanou. Hrob H15, kultura zvoncovitých pohárů. Foto L. Šín.
Fig. 12. Němčice nad Hanou. Grave H15, Bell Beaker culture. Photo by L. Šín.

Obr. 13. Němčice nad Hanou. Hrob H26, kultura zvoncovitých pohárů. Foto L. Šín.
Fig. 13. Němčice nad Hanou. Grave H26, Bell Beaker culture. Photo by L. Šín.

Literatura

AMČR: Záznam M-202501911 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202501911>.

Summary

In 2025, a rescue archaeological excavation was conducted in the 'Nadloučí' field (Němčice nad Hanou cadastral area, Prostějov District) in connection with the modernisation of the Brno–Přerov railway line. Excavated site No. 6 represents a multi-period settlement with 528 features and burial grounds dated from the Neolithic to the Early Middle Ages. A significant proportion of the finds consisted of Bell Beaker culture inhumation graves (approximately 22 graves), with the deceased deposited in the characteristic crouched position and accompanied by gender-specific grave goods (Fig. 12, 13). The grave assemblages included ceramic vessels, animal bones, and personal items such as buttons, copper wire, arrowheads, chipped-stone industry, and a wristguard.

Eva Pospíšilová

Němčice nad Hanou (okr. Prostějov)

„Padělky u Dolního Trávníku“.

Badenská kultura, jevišovická kultura, kultura šňůrové keramiky, kultura zvoncovitých pohárů. Sídliště, pohřebiště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. AMČR: M-202505143.

Lokalizace: WGS-84: 49.3446986N, 17.1943253E

V rámci stavby „Modernizace trati Brno–Přerov, 4. stavba Nezamyslice–Kojetín“ byly provedeny rozsáhlé plošné skrývky v lokalitě č. 4 severozápadně od intravilánu Němčic. Na rozsáhlé polykulturní lokalitě bylo celkem prozkoumáno přes 1350 sídlištních objektů a přibližně stovka hrobů.

Na nejvyšším bodu návrší (235 m n. m.) nad střelnicí se podařilo zachytit část sídliště ze středního a mladého eneolitu s běžným sortimentem bodových objektů. Lépe datovatelné nálezy soubory lze přiřadit boležskému stupni kultury s kanelovanou keramikou a jevišovické kultuře. Dále se podařilo zachytit jediný hrob kultury se šňůrovou keramikou s druhotným zásahem a běžným sortimentem hrobové výbavy doplněným o dvojici kančích klů. Pouze ve formě intruzí v mladších objektech se podařilo doložit aktivity kultury zvoncovitých pohárů.

Literatura

AMČR: Záznam M-202505143 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202505143>.

Summary

At the highest point of the hillock (235 m above sea level) above the shooting range in the 'Padělky u Dolního Trávníku' field (Němčice nad Hanou cadastral area, Prostějov District), part of a settlement dating to the Middle and Late Eneolithic was excavated, with numerous settlement pits documented. The more precisely datable finds can be attributed to the Boleráz phase of the Baden culture and to the Jevišovice culture. In addition, a single Corded Ware culture grave with evidence of secondary disturbance and a typical assemblage of grave goods supplemented by a pair of boar tusks was discovered. Activities associated with the Bell Beaker culture could only be documented in the form of intrusions into later features.

David Parma

Neplachovice (okr. Opava)

„Kalajky“, „Vinohrad“, „Horní pole“, „Mokřiny“, „Liščí díry“, „Zadky“, „Holšovické pole“, parc. č. 886, 889/2, 888, 1636, 1281/2, 1688, 1689, 1277, 1186, 2303, 1688, 1268, 2293, 2439.

Kultura nálevkovitých pohárů, mladší/pozdní eneolit. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. AMČR: M-202405186.

Lokalizace: S-JTSK: -502452.85, -1081904.25; -502861.57, -1083178.18

Při realizaci stavby „Realizace PSZ Neplachovice I. etapa“ proběhl v říjnu 2024 záchranný archeologický výzkum. Součástí stavby byly dvě vedlejší polní cesty s označením „VC11“ a „VC5“ a dvě doplňkové polní cesty s označením „DC1“ a „DC4“ (obr. 14). Zkoumané plochy se nacházely na několika úsecích katastru Neplachovice v tratích „Kalajky“ (VC5), „Vinohrad“ (VC5), „Horní pole“ (VC5), „Mokřiny“ (VC5), „Liščí díry“ (DC1), „Zadky“ (DC4) a „Holšovické pole“ (VC11). Území patří k dlouhodobě známým archeologickým polohám s doklady osídlení od neolitu po středověk.